

به نام خدا

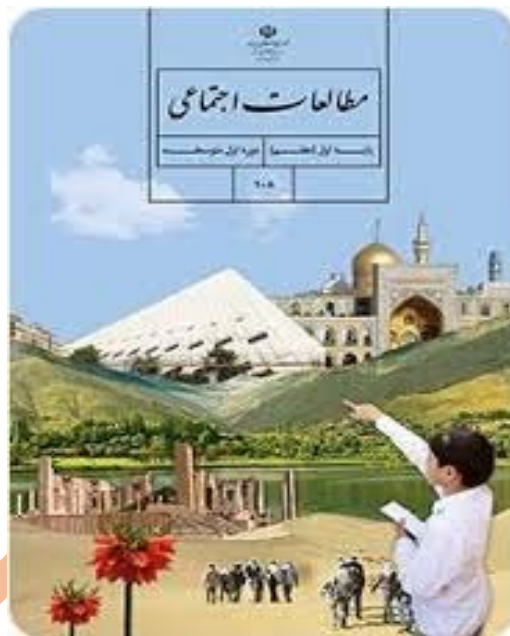
مجموعه سوال و جواب مطالعات اجتماعی

هفتم

درس ۱۳ تا ۲۴ (نوبت دوم) همراه با پاسخ

(دوره اول متوسطه)

جزوه ویژه دبیران

دوره اول متوسطه

منطقه ۸ تهران

تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

سال تحصیلی: ۹۴-۹۵

Alirezaesmaeli1347.blogfa.com

- ۱- در چه صورت جمعیت افزایش و در چه صورت کاهش می یابد؟ اگر تعداد افرادی که متولد می شوند بیشتر از افرادی که می میرند باشد جمعیت افزایش و اگر تعداد افرادی که متولد می شوند کمتر از افرادی که می میرند باشد، جمعیت کاهش می یابد.
- ۲- رشد منفی جمعیت چیست؟ با ذکر مثال؟ در برخی کشورها مانند سوئیس و دانمارک تعداد زاد و ولدها کمتر از مرگ و میرها شده است. به این رشد، رشد منفی می گویند.
- ۳- جمعیت را به چه گروه های سنی تقسیم می کنند، نام ببرید؟ (الف) جمعیت یکسال تا ۲۵ سال (کودکان و نوجوانان و جوانان) (ب) جمعیت ۲۵ تا ۶۵ سال (بزرگسالان) (ج) بیشتر از ۶۵ سال (سالمندان)
- ۴- وقتی رشد جمعیت منفی می شود کشورها با چه مشکلاتی روبرو می شوند؟ در این کشورها با کم شدن زاد و ولد، جمعیت جوان کاهش و تعداد سالمندان افزایش می یابد و جامعه از نیروی جوان که می تواند کار کند و با فعالیت های اقتصادی و آموختن علم به پیشرفت کشور کمک کند، محروم می شود.
- ۵- در کشورهایی که رشد جمعیت زیاد است کدام گروه سنی افزایش می یابد؟ داشتن جمعیت جوان برای کشور ما چه مزایایی دارد؟ کودکان و نوجوانان (۲۵-سال) - از نیروی جوان، فعال و پرنانرژی می توان بهره برد.
- ۶- تراکم جمعیت چیست؟ به نسبت افرادی که در یک مکان زندگی می کنند تراکم جمعیت آن مکان می گویند.
- ۷- تراکم جمعیت چگونه محاسبه می شود؟ برای محاسبه ی تراکم جمعیت یک منطقه، جمعیت آن منطقه را بر مساحت تقسیم می کنند
- ۸- چه عواملی روی پراکندگی جمعیت تأثیر می گذارد؟ کمبود بارندگی - آب و هوای گرم و خشک، خاک های نامساعد و شور، باران کافی، آب فراوان، هوای معتدل و خاک حاصلخیز، داشتن منابع نفت و گاز
- ۹- در کدام نواحی ایران تراکم جمعیت کم یا پایین است؟ (چرا نواحی داخلی ایران جمعیت بسیار کمی زندگی می کنند؟ در نواحی داخلی ایران به دلیل کمبود بارندگی، آب و هوای گرم و خشک و خاک های نامساعد و شور جمعیت بسیار کمی زندگی می کنند. مانند دشت لوت و دشت کویر.
- ۱۰- پرجمعیت ترین و پر تراکم ترین ناحیه ی کشور ما کجاست؟ چرا؟ منطقه ی شهری تهران است - چون تهران پایتخت کشور است و در این شهر سازمان های مهم دولتی، دانشگاه ها، بیمارستان ها و صنایع زیاد مستقر شده است.
- ۱۱- دومین ناحیه ی پرتراکم در کشور ما کجا است؟ چرا؟ جلگه های کناره ی دریای خزر - به دلیل باران کافی و آب فراوان و هوای معتدل و خاک حاصلخیز.
- ۱۲- افزایش جمعیت در ناحیه ی خوزستان به چه دلیل است؟ بعضی از مناطق ایران به دلیل داشتن معادن و ذخایر، جمعیت زیادی را به خود جذب کرده اند مانند ناحیه ی خوزستان به دلیل داشتن منابع نفت و گاز.
- ۱۳- چرا کوهپایه های البرز و زاگرس جمعیت زیادی را به خود جذب کرده است؟ به دلیل خاک حاصلخیز و بارندگی کافی.
- ۱۴- یک جدول دو ستونه رسم کنید در یک ستون نام ناحیه و در ستون دیگر عوامل موثر بر پراکندگی جمعیت را بنویسید

نام ناحیه	میزان تراکم	عوامل موثر در پراکندگی جمعیت
منطقه ی شهری تهران	زیاد	پایتخت بودن، وجود سازمان های مهم دولتی، دانشگاه ها، بیمارستان ها
جلگه های کناره ی دریای خزر	زیاد	باران کافی، آب فراوان، هوای معتدل و خاک حاصلخیز
دشت کویر و لوت	کم	کمبود بارش و آب و هوای گرم و خشک
استان خوزستان	زیاد	داشتن منابع نفت و گاز

- *- بر طبق سرشماری سال ۱۳۹۰، کشور ما ایران ..... نفر جمعیت داشته است. (۷۵ میلیون)
- *- در کشور ما ..... مسئولیت سرشماری جمعیت را به عهده دارد. (مرکز آمار ایران)

- ۱- انسان ها از منابع گوناگون چه استفاده هایی می کنند؟ از این منابع برای تأمین غذا، پوشاک، وسایل زندگی، پخت و پز، رفت و آمد و همه نیازهای دیگر خود استفاده می کند.
- ۲- برای جلوگیری از کاهش یا به خطر افتادن منابع، چه باید کرد؟ باید راه های استفاده صحیح از منابع را یاد بگیریم.
- ۳- به طور کلی آب مورد نیاز انسان از کجا تأمین می شود؟ از آب های سطحی (رودها) یا آب های زیر زمینی (چاه، چشمه، قنات) تأمین می شود.
- ۴- چرا بیشتر رودهای ایران برای کشتیرانی مناسب نیستند؟ رودهای پر آب ایران چون از شیبه های تند کوهستانی جاری می شوند قابل کشتیرانی نیستند و فقط در بخش های رود کارون می توان کشتیرانی کرد.
- ۵- سه حوضه ی آبریز ایران را توضیح دهید؟
 ۱- حوضه ی آبریز دریای خزر: رودهای پر آبی که از کوه های آلپرز سرچشمه می گیرند و به دریای خزر می ریزند
 ۲- حوضه ی آبریز خلیج فارس و دریای عمان: رودهایی که از کوه های زاگرس و کوه های پراکنده داخلی سرچشمه می گیرند و به خلیج فارس و دریای عمان می ریزند
 ۳- حوضه ی آبریز داخلی: رودهایی که به دریاچه ها و باتلاق های داخلی یا زمین های اطراف خود نفوذ می کنند.
- ۶- میزان مجاز مصرف آب برای یک نفر در شبانه روز چقدر است؟ میزان مجاز مصرف آب برای یک فرد در شبانه روز ۱۵۰ لیتر تعیین شده است اما در ایران متوسط مصرف در شبانه روز ۲۵۰ تا ۳۰۰ لیتر است.
- ۷- چه عاملی موجب شده مصرف آب روز به روز بیشتر شود؟ افزایش جمعیت - تغییر شیوه های زندگی
- ۸- ذخیره ی آب در گذشته و حال را با هم مقایسه کنید؟ در گذشته در اغلب مناطق کشور ما، آب را در آب انبارها ذخیره می کردند. در آن زمان آب تصفیه شده و لوله کشی وجود نداشت، امروزه در همه ی شهرها و پیشتر روستاها آب لوله کشی وجود دارد و آب آشامیدنی سالم از طریق لوله در اختیار مردم قرار می گیرد.
- ۹- شما برای مصرف درست آب چه نکاتی را باید رعایت کنید؟
 ۱- در موقع حمام کردن یا مسواک زدن، شیر آب را باز نگذاریم چرا که در هنگام دوش گرفتن به طور متوسط هر دقیقه ۲۰ لیتر آب مصرف می شود
 ۲- شیرهای آب را همیشه باز نماند و تعمیر کنیم تا چکه نکند.
- ۱۰- شما برای آلوده نکردن آب چه نکاتی را باید رعایت نمایید؟
 ۱- زباله ها را در رودها و آب های جاری نریزیم، از نظر دین اسلام آلوده کردن آب ها گناه است
 ۲- از مواد شوینده که ترکیبات شیمیایی دارند، کمتر استفاده کنیم، چون این مواد آب های زیر زمینی را آلوده می کنند.
- ۱۱- خاک چگونه تشکیل می شود؟ خاک، لایه نازکی از پوسته ی زمین است که از خرد شدن سنگ ها پدید آمده است. خاک طی زمان طولانی با توجه به عواملی مانند سنگ ها، آب، دمای هوا و موجودات زنده یک منطقه تشکیل می شود.
- ۱۲- آیا در همه جای کشورمان خاک های حاصلخیز وجود دارد؟ چرا؟ (خاک مناطق مرکزی ایران با خاک جلگه ها و اطراف رودها مقایسه کنید؟) خیر - در جلگه ها و اطراف رودها و برخی کوه پایه ها خاک حاصلخیزی وجود دارد که مواد آلی و معدنی مناسب دارند اما خاک برخی مناطق مرکزی، داخلی یا جنوبی کشور به علت وجود نمک یا آهن در خاک، برای کشاورزی مناسب نیست.
- ۱۳- چه عواملی موجب از بین رفتن خاک می شود؟
 ۱- مصرف بیش از حد مواد غذایی و کشت پی در پی یک محصول در زمین و استراحت ندادن به خاک
 ۲- قطع بوته ها و کندن درختان که موجب می شود خاک در اثر باد و باران به راحتی شسته می شود
 ۳- استفاده ی نامناسب و پی رویه از کودهای شیمیایی
 ۴- ایجاد ساختمان و چاه و کارخانه روی خاک های قابل کشت
 ۵- دفن زباله در خاک
- *- یکی از منابع مهم تأمین آب شهرنشینان و روستاییان ..... هستند. (رودها)
- *- اغلب رودهای دائمی و پر آب ایران از کوه های ..... و ..... سرچشمه می گیرند. (آلپرز - زاگرس)
- *- در کشور ماسازمان ..... مسئولیت حفاظت از خاک را بر عهده دارد. (چنگل ها، مراتع و آبخیزداری)

- ۱- گردشگر به چه کسی می گویند؟ به کسانی که محل اقامت یا کار خود را به طور موقت ترک می کنند و برای استراحت یا گردش و دیدن یا مطالعه ی مکان های تاریخی و طبیعی ، به سفر می روند گردشگر می گویند.
- ۲- خداوند در قرآن در باره ی سفر کردن چه می فرماید؟ ای پیامبر به پندگان بگو در زمین سفر کنید تا از عاقبت کسانی که قبل از شما بودند آگاه شوید .
- ۳- گردشگری در گذشته و حال را با یکدیگر مقایسه کنید ؟ در گذشته تعداد کسانی که به مسافرت می رفتند بسیار کم بود اما با گذشت زمان ، تعداد گردشگران بیشتر شد ، به طوری که امروزه میلیون ها نفر از مردم جهان در ایام مختلف سال از چایی به جای دیگر سفر می کنند .
- ۴- انواع گردشگری را بیان کنید ؟ (۱- تفریح و استراحت ۲- زیارت اماکن مقدس ۳- مطالعه ی آثار تاریخی ۴- دیدار از نمایشگاه ها یا گردهمایی ها ۵- طبیعت گردی
- ۵- اهمیت گردشگری را بنویسید ؟ (الف) استراحت و تفریح و آشنایی با پدیده های زیبای طبیعی و مکان های تاریخی و فرهنگی (ب) شغل های مختلفی ایجاد می شود مثل هتل داری ، دفاتر فروش پلیط ، دفاتر حمل و نقل ، فروش صنایع دستی و غذاها و شیرینی های محلی
- ۶- چرا نقشه وسیله ی مهمی در گردشگری است ؟ نقشه ها به ما کمک می کنند تا مکان های جدید را بهتر پیدا کنیم و سریع تر خود را به آنجا برسانیم . بدون نقشه ممکن است مسیرها را اشتباه کنیم یا زمان زیادی برای پیدا کردن یک مکان صرف کنیم .
- ۷- بر روی نقشه ی راه ها چه چیزهایی مشخص شده است ؟ بر روی نقشه ی راه ها ، جاده های اصلی و فرعی و همچنین مکان های خدماتی چون رستوران ها ، تعمیرگاه ها ، پمپ بنزین ها ، نمازخانه ها و نظایر آن مشخص شده است .
- ۸- از مقیاس نقشه ی راه ها به چه منظوری استفاده می شود ؟ با استفاده از مقیاس نقشه ی راه ها می توانید حساب کنید چقدر از روستا یا شهری که می خواهید به آن سفر کنید ، فاصله دارید .
- *- گردشگری نقش مهمی در افزایش ..... یک منطقه دارد . (درآمد مردم)
- *- وقتی در یک مکان شغل های بیشتری به وجود بیاید ..... مردم انجا بیشتر می شود . (درآمد)
- *- یکی از وسایل مهمی که باید برای گردشگری یا انجام هر نوع سفر از آن استفاده کرد ..... است . (نقشه)
- *- یکی دیگر از نقشه هایی که به هنگام سفر باید همراه داشته باشیم ، نقشه ی ..... است . (راه ها)

- ۱- سفرهای زیارتی به چه منظوری انجام می گیرد؟ سفرهای زیارتی به منظور زیارت مرقد امامان بزرگوار (ع) و امامزاده ها و بازدید از مکان های مقدس انجام می گیرد.
  - ۲- مساجد از چه نظر مورد توجه گردشگران است؟ مساجد علاوه بر محل عبادت، از نظر معماری زیبایی اسلامی نیز مورد توجه گردشگران هستند.
  - ۳- کدام مساجد از نظر معماری زیبای اسلامی مورد توجه گردشگران هستند؟ مسجد امام و شیخ لطف اله در اصفهان، مسجد چامع یزد، مسجد گوهرشاد در مشهد.
  - ۴- امام رضا (ع) در چه زمانی و در کجا به دنیا آمد؟ امام رضا (ع) فرزند موسی کاظم (ع) در سال ۱۴۸ هجری در شهر مدینه متولد شدند. آن حضرت در سی و پنج سالگی به امامت نائل گردیدند.
  - ۵- بعضی از القاب امام رضا (ع) را نام ببرید؟ رضا - قاضل - صابر - زکی
  - ۶- چرا مأمون امام رضا (ع) را به ولایتعهدی برگزید؟ مأمون برای فریب مردم و ترس از شورش آنها و برای اینکه نشان بدهد به خاندان پیامبر (ص) علاقه دارد، امام رضا (ع) را با احترام به خراسان آورد و به ولایتعهدی برگزید.
  - ۷- چرا مأمون امام رضا (ع) را به شهادت رساند؟ مأمون که می دید امام رضا (ع) از او اطاعت نمی کند و شرایط وی را نمی پذیرد و از طرف دیگر پیروان آن حضرت هر روز پیشتر می شود، سرانجام دستور داد تا امام (ع) را مسموم کنند و به شهادت رسانند.
  - ۸- حرم مطهر امام رضا (ع) و مجموعه آستان قدس رضوی از چه نظر اهمیت دارند؟ علاوه بر اهمیت زیارتی از نظر معماری و تاریخی نیز اهمیت فراوانی دارند.
  - ۹- در صحن های مطهر امام رضا (ع) آرامگاه کدام شخصیت های بزرگ علمی مذهبی وجود دارد؟ شیخ بهایی - علامه محمد تقی جعفری
  - ۱۰- در مجموعه آستان قدس رضوی کدام موزه ها قرار دارند؟ موزه قرآن - موزه سکه - موزه صدف - موزه سلاح.
  - ۱۱- از مهم ترین اشیای موجود در موزه مرکزی به چه چیزهایی می توان اشاره کرد؟ در این موزه می توان به قرآن های نفیس که با خط مبارک ائمه اطهار بر روی پوست آهو نوشته شده، اولین سنگ مرقد مطهر امام رضا (ع) و سکه ها و کتیبه های نفیس اشاره کرد.
  - ۱۲- از جمله آثار تاریخی ایران چیست؟ کاخ ها، مساجد، کاروانسراها، حمام ها، بازارها، پل ها، خانه های تاریخی و برج ها.
  - ۱۳- طبیعت گردی چیست؟ یکی از انواع گردشگری، گردش و استراحت یا مطالعه و تحقیق در مکان های طبیعی چون کوه ها، غارها، چشمه های آب معدنی و بیابان ها و جنگل ها و پناهگاه های حیات وحش و روستاهای زیباست.
  - ۱۴- یک نمونه از مراکز مهم گردشگری ایران در تابستان را نام ببرید و به دو مورد از جذابیت های آن اشاره کنید؟ سواحل شمال در کنار دریای خزر - ساحل دریای خزر، جنگل های زیبای روی دامنه کوه ها، مزارع پرنج،
  - ۱۵- یکی از برنامه هایی که برای جلوگیری از آسیب رساندن به محیط زیست می توان انجام داد چیست؟ ایجاد پارک های ملی است.
  - ۱۶- در پارک های ملی چه مقرراتی حاکم است؟ پوته کنی، چرای دام ها، شکار و نظایر آن ممنوع است و محیط های امن طبیعی برای جانوران پدید آورده اند.
- *- مساجد علاوه بر محل ..... از نظر ..... نیز مورد توجه گردشگران هستند. (عبادت، معماری)
- *- مهم ترین قطب زیارتی کشور ..... است. (مشهد)
- *- بر طبق آمار سالیانه حدود ..... میلیون نفر به شهر مقدس مشهد وارد می شوند. (۱۷)
- *- امام رضا (ع) در شهر ..... متولد شد و در سن ..... به امامت رسید. (مدینه - ۳۵)
- *- در مجموعه آستان قدس رضوی، مسجد ..... از مساجد باشکوه ایران است. (گوهرشاد)
- *- ..... به عنوان یک میراث جهانی شناخته شده است. (تخت جمشید)
- *- از مراکز مهم گردشگری ایران در زمستان ها سواحل ..... است. (خلیج فارس و دریای عمان)
- *- یکی از بنادر مهم و مراکز گردشگری در سواحل دریای عمان، ..... است. (بندر چابهار)
- *- پارک ملی ..... از بزرگ ترین پارک های ملی ایران است. (گلستان)

- ۱- میراث یعنی چه؟ میراث یعنی ارث و هر چیزی که از گذشتگان و نیاکان و پدران به ما رسیده باشد.
  - ۲- میراث فرهنگی چیست؟ بخشی از چیزهایی که از گذشتگان برای ما به جای مانده است، میراث فرهنگی است. میراث فرهنگی همه ی چیزهای ارزشمندی است که به فرهنگ یک ملت مربوط می شود.
  - ۳- میراث فرهنگی شامل چه چیزهایی است؟ چیزهای مادی مثل ظرف ها، سکه ها، کتیبه ها، فرش ها، کتاب های قدیمی و بناهای تاریخی، مساجد و امام زاده ها و چیزهای غیر مادی مثل اعتقادات، زبان و آداب و رسوم.
  - ۴- چرا میراث فرهنگی ایران بسیار با ارزش است؟ از آنجا که ایران جایگاه تمدن های کهن و قدیمی ترین سکونتگاه های بشری است، دارای میراث فرهنگی بسیار زیاد و با ارزش است که بخشی از آن در موزه ها نگهداری می شود.
  - ۵- علم تاریخ چیست؟ و آشنایی با گذشته به ما چه کمکی می کند؟ علم تاریخ عبارت است از مطالعه ی زندگی انسان ها در گذشته. آشنایی با گذشته به ما کمک می کند تا زمان حال را بهتر بفهمیم. ما از مطالعه ی رویدادها و زندگی مردمان گذشته می توانیم پند بگیریم و از تجربه های آنها در زندگی امروز استفاده کنیم.
  - ۶- مورخ کیست؟ به کسانی که در پاره ی زندگی انسان ها و رویدادهایی که در گذشته اتفاق افتاده، مطالعه و تحقیق می کنند مورخ می گویند.
  - ۷- مورخان در مطالعات خود از چه منابعی استفاده می کنند؟ از منابع مختلفی مثل کتاب ها و نوشته ها یا کتیبه ها، ابزارها و وسایل زندگی بناها، سکه ها، سلاح ها، سنگ نگاره ها و هر چیزی که از گذشته باقی مانده است، استفاده می کنند.
  - ۸- باستان شناسان ابتدا چه کارهایی انجام می دهند؟ ابتدا با مشاهده ی ویرانه ها و خرابه ها یا مطالعه ی منابع تاریخی حدس می زنند که در یک منطقه، آثار باستانی وجود دارد. سپس به جست و جوی و حفاری در آن منطقه می پردازند. باستان شناسان با حوصله آثار موجود در دل خاک را بیرون می آورند و هنگامی که خاک را لایه برداری می کنند به هر شیئی که برخورد می کنند، معمولاً همان موقع (از آن عکس و فیلم تهیه می کنند).
  - ۹- باستان شناسان در هر مرحله از چه ابزارهایی استفاده می کنند؟ باستان شناسان در هر مرحله از ابزار خاصی استفاده می کنند، از ابزارهای ساده مانند پیل و کلنگ تا میکروسکوپ و دوربین های مخصوص که با آنها لایه های درون خاک را مشاهده می کنند.
  - ۱۰- مورخان معمولاً کار خودشان را چگونه آغاز می کنند؟ مورخان معمولاً کار خودشان را چگونه آغاز می کنند؟ مورخان معمولاً کار خودشان را با پرسش هایی در پاره ی گذشته آغاز می کنند. آنها می خواهند در پاره ی اشخاص یا رویدادهای یک دوره ی زمانی چیزهایی بدانند.
  - ۱۱- موزه ها چگونه مکان هایی هستند؟ (۱- نگهداری آثار تاریخی ۲- نمایش آثار به طوری که مردم از چگونگی زندگی مردم در زمان های مختلف آشنا می شوند ۳- موزه ها مکان های مناسبی برای افرادی هستند که در رشته های مختلف مثل تاریخ، هنر، معماری، باستان شناسی و .... مطالعه می کنند.
- *- بخشی از چیزهایی که از گذشتگان برای ما به جای مانده است ..... است. (میراث فرهنگی)
  - *- مورخان در کار خود از دانش ..... استفاده می کنند. (باستان شناسی)
  - *- در همه ی کشورها برای حفظ و نگهداری آثار تاریخی با ارزش و میراث فرهنگی، مکان هایی به نام ..... وجود دارد. (موزه)
  - *- در کشور ما یکی از مهم ترین سازمان هایی که حفاظت و نگهداری از میراث فرهنگی را به عهده دارد سازمان ..... است. (میراث فرهنگی)
  - *- یکی از بخش های سازمان میراث فرهنگی ..... هستند. (موزه ها)

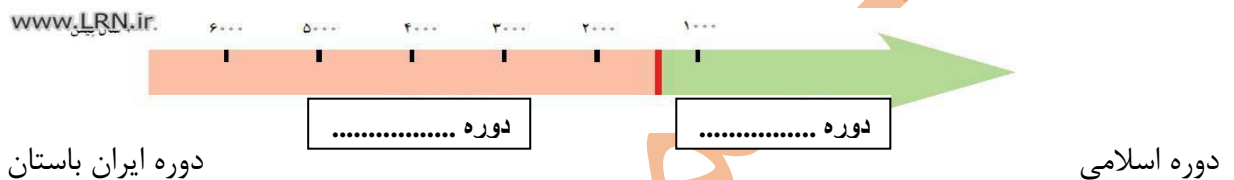
۱- در موزه ی ایران باستان چه چیزهایی نگهداری می شود؟ در این موزه مجسمه ها، ظروف و ابزار و وسایلی از گذشته های بسیار دور ایران نگهداری می شود.

۲- علت نام گذاری موزه ی ایران باستان چیست؟ زیرا در این موزه آثار تاریخی به جا مانده از دوره ی قبل از اسلام را می توان مشاهده کرد. به همین جهت به این موزه، موزه ی ایران باستان می گویند.

۳- به چه جهت تاریخ ایران به دو دوره ی زمانی تقسیم شده است؟ چون ورود اسلام به ایران، مهم ترین رویداد تاریخی کشور ما است.

۴- تاریخ ایران به دو دوره ی زمانی تقسیم می شود، این دو دوره چیست؟ ۱- تاریخ قبل از اسلام که به آن دوره ی ایران باستان می گویند ۲- تاریخ دوره ی اسلامی که با سقوط حکومت ساسانیان و ورود اسلام به ایران آغاز شد و تاکنون ادامه دارد.

۵- در روی نمودار زیر دو دوره ی تاریخی ایران را بنویسید.

۶- انسان ها در مراحل ابتدایی چگونه زندگی می کردند؟ (الف) انسان ها از وسایل بسیار ساده استفاده می کردند (ب) زندگی از طریق گردآوری خوراک و شکار حیوانات (ج) در جست و جوی شکار (از چایی به جای دیگر می رفتند) برای محافظت از خود در درون غارها به سر می بردند (د) ابزارهای انسان های غارنشین سنگ بود ۶- کشاورزی را یاد گرفتند و حیوانات را اهلی کردند و در کنار رودخانه ها خانه های دائمی ساختند.

۷- اولین روستاها چگونه پدید آمدند؟ کشاورزی موجب شد که انسان ها یکجانشین شدند. بدین ترتیب اولین روستاها در کنار رودهای پر آب و چشمه ها پدید آمدند.

۸- در کدام نقاط ایران ظروف و وسایلی از زندگی مردم قدیم (یکجانشین) پیدا شده است؟ ۱- تپه ی سیلک در کاشان ۲- تپه ی حسن لو در آذربایجان غربی

۹- چرا انسان ها خط را اختراع کردند؟ انسان ها برای رسیدگی به کارها و نوشتن و محاسبه ی دادوستدها پیشان خط را اختراع کردند. ۱۰- شهرهای بزرگ چگونه پدید آمدند؟ و چگونه اداره می شدند؟ با گذشت زمان، جمعیت برخی سکونتگاه ها رو به افزایش گذاشت و شهرهای بزرگی پدید آمدند که به وسیله ی حکومتی اداره می شدند. آنها قوانین و مقرراتی برای خود وضع کرده اند.

۱۱- نخستین تمدن های بشری چگونه به وجود آمدند؟ مردم شهرهای بزرگ در هنر و معماری و ساختن بناها پیشرفت زیادی کردند. بدین ترتیب نخستین تمدن های بشری به وجود آمدند.

۱۲- ویژگی های تمدن ها را نام ببرید؟ ۱- داشتن خط ۲- داشتن حکومت ۳- داشتن قوانین و مقررات ۴- داشتن عقاید مذهبی ۵- داشتن معماری، شهرسازی و هنر ۶- مهارت در کارهای مختلف

۱۳- شهر سوخته در کجا و چگونه تمدنی بود؟ علت نامگذاری آن چه بود؟ باستان شناسان در نزدیکی شهر زابل در استان سیستان و بلوچستان اشریایی پیدا کردند و با مطالعه بر روی آنها حدس زدند که حدود پنج هزار سال پیش تمدن بزرگی در این منطقه وجود

داشته است. آنها با مطالعه و کاوش بیشتر دریافته‌اند که این تمدن به طرز عجیبی از بین رفته است و به همین علت آنها این منطقه را شهر سوخته به معنی ناپود شده نام گذاشتند.

۱۴- معبد چغازنبیل در کجا قرار داشت و چگونه ساخته شد؟ معبد چغازنبیل که شهرت جهانی دارد در نزدیکی شوش است. این معبد با میلیون‌ها خشت و هزاران آجر ساخته شده و بر روی برخی آجرها با خط ایلامی، مطالبی نوشته شده است.

۱۵- ایلامی‌ها در چه زمانی تمدن خود را به وجود آوردند توضیح دهید؟ ایلامی‌ها حدود ۳ هزار سال در منطقه خوزستان (شوش) زندگی کرده و تمدن بزرگی را به وجود آورده بودند. آنها بر روی لوح‌های گلی قانون‌هایی را که پادشاهان ایلامی وضع کرده بودند، می‌نوشتند که بعضی از این لوح‌ها تا به امروز باقی مانده است.

۱۶- ایلامی‌ها چه اعتقاداتی داشتند؟ ایلامی‌ها مانند سایر تمدن‌ها، خدایان متعددی مثل خدای خورشید و خدای آب و... را پرستش می‌کردند و مجسمه‌هایی از این خدایان ساخته و در معابد خود قرار می‌دادند و آنها را می‌پرستیدند.

۱۷- از تمدن جیرفت چه چیزهایی کشف شد؟ وسایل و ظروف سنگی و مفرغی با نقش جانوران، زیگورات و کتیبه‌های آجری از جمله این اکتشافات است.

۱۸- در منطقه‌ی بین‌النهرین و کنار رود نیل چه تمدن‌هایی شکل گرفتند؟ در منطقه‌ی بین‌النهرین تمدن‌های سومر، بابل، آشور و در کنار رود نیل تمدن مصر شکل گرفت.

۱۹- زندگی اجتماعی که بر تمدن‌های قدیمی حاکم بود را توضیح دهید؟ الف) در زندگی و روابط اجتماعی آنها شرایط پدی حاکم بود (ب) فرمانروایان در کاخ‌های باشکوه به خوشگذرانی مشغول بودند و به مردم ظلم بسیار می‌کردند (ج) انسان‌ها به جای پرستش خداوند یکتا، خورشید و ماه یا بت‌ها را عبادت می‌کردند.

۲۰- پیامبران از جانب خداوند چه مأموریتی داشتند؟ همه‌ی پیامبران از جانب خداوند برای هدایت مردم برگزیده شدند. آنها با حاکمان ستمگر عصر خود مبارزه می‌کردند و به فرمان خداوند از آنها می‌خواستند دست از ستم بردارند و به آیات خداوند پندیشند و عمل کنند. به آنها گوشزد می‌کردند که خداوند پدکاران و ستمگران را ناپود خواهد کرد و از مردم می‌خواستند تا با دوری از گناهان، رفتار نیکو در پیش بگیرند و از ظالمان اطاعت نکنند.

*- مهم‌ترین رویداد تاریخی کشور ما ..... است. (ورود اسلام به ایران)

*- ..... براساس مطالعه‌ی آثارگذشتگان می‌گویند زندگی بشر از مراحل ابتدایی آغاز شده است. (باستان‌شناسان)

*- مهم‌ترین اثر به جا مانده از تمدن ایلام ..... است. (خرابه‌های چغازنبیل)

*- تمدن جیرفت در نزدیکی ..... و در کنار رود ..... شناسایی شد. (جیرفت کرمان - هلیل رود)

*- حضرت نوح (ع) و حضرت ابراهیم (ع) در ..... می‌زیستند. (بین‌النهرین)

*- حضرت عیسی (ع) در زمان حکمرانی امپراتوری روم در ..... متولد شد. (فلسطین)

- ۱- آریایی ها چگونه مردمانی بودند و در کجا ساکن شدند؟ حدود چهار هزار سال پیش، مردمانی کوچ نشین که خود را آریایی می نامیدند از مناطق شمال دریای خزر به تدریج به سرزمین ایران مهاجرت کردند.
- ۲- سه قوم بزرگ آریایی ها را نام ببرید؟ (۱- مادها ۲- پارت ها ۳- پارس ها)
- ۳- قبایل ماد در کجا زندگی می کردند و چرا ضعیف شدند؟ قبایل ماد در شمال غرب ایران به صورت پراکنده زندگی می کردند و پراکنده زندگی کردن موجب شده بود که آنها ضعیف باشند و هر چند وقت یک بار همسایه های قدرتمندشان مانند آشوری ها به آنها حمله کنند و اموالشان را به غارت ببرند.
- ۴- دیا آکو که بود و چگونه به عنوان فرمانروا انتخاب شد؟ در یکی از قبایل ماد، فردی به نام دیا آکو زندگی می کرد که به دلیل خوش رفتاری و عدالت خواهی بین همه ی قبیله ها محبوبیت داشت. سرانجام سران قبایل تصمیم گرفتند او را به عنوان فرمانروا انتخاب کنند.
- ۵- دیا آکو کدام شهر پایتخت خود قرارداد و چگونه قدرتمند شدند؟ دیا آکو بر فراز تپه ای در شهر هگمتانه (همدان امروزی) قلعه ای ساخت و آنجا را به پایتختی خود انتخاب کرد. مادها به تدریج قدرتمند شدند و بر دشمنان خود غلبه کردند. بدین ترتیب اولین حکومت قدرتمند در ایران به دست مادها پایه گذاری شد.
- ۶- کوروش چگونه به پادشاهی رسید و توانست قلمرو هخامنشیان را گسترش دهد؟ کوروش توانست آخرین پادشاه مادها را در جنگی شکست بدهد و حکومت مادها را سرنگون کند. کوروش در دوران حکومت خود پیروزی های زیادی به دست آورد. او به بابل (عراق) و لیدی (ترکیه) حمله کرد و قلمرو ایران را از خلیج فارس تا دریای مدیترانه گسترش داد.
- ۷- رفتار کوروش با مردم سرزمین هایی که فتح می شد چگونه بود؟ کوروش پادشاهی خردمند بود و با مردم سرزمین هایی که فتح می شد با نرمی و عدالت رفتار می کرد. مورخان این موضوع را از روی منشوری که از وی به جا مانده است دریافته اند.
- ۸- مشکلاتی که در زمان داریوش وجود داشت چه بود؟ و چگونه موفق شد حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد؟ او زمانی به سلطنت رسید که در پیشتر قلمرو هخامنشیان، شورش ها و نابسامانی هایی شکل گرفته بود. داریوش با عزم و اراده با شورشیان جنگید و آنها را شکست داد و موفق شد دوباره حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد.
- ۹- چرا از حکومت هخامنشی می توان به عنوان نخستین امپراتوری جهانی یاد کرد؟ زیرا در زمان کوروش و داریوش، قلمرو جغرافیایی هخامنشیان، پیشتر کشورهای مهم آن روز را در بر می گرفته است.
- ۱۰- هنگامی که اسکندر مقدونی در یونان به قدرت رسید، حکومت هخامنشی در وضعیتی بود؟ حکومت هخامنشی ضعیف و ناتوان شده بود. اسکندر از این موقعیت استفاده کرد و یونانیان را به انتقام چوبی از ایرانیان فرا خواند سپاهیان تحت فرمان او در چند جنگ، سپاه هخامنشی را شکست دادند و ایران را فتح کردند.
- ۱۱- اسکندر چه سرزمین هایی را تصرف کرد؟ و سرانجام او چه شد؟ اسکندر علاوه بر ایران، مصر و قسمت هایی از هندوستان را تصرف کرد. او سرانجام در جوانی و در اوج کشورگشایی بر اثر بیماری در گذشت.
- ۱۲- چرا مردم ایران سلوکیان را نمی پذیرفتند و با آنها مخالفت می کردند؟ زیرا ایرانیان سلوکیان را بیگانه می شمردند و به شکل های مختلف با آنان مخالفت و مبارزه می کردند.
- ۱۳- اشک یا ارشک که بود و چه کرد؟ رئیس یکی از قبایل پارسی ملقب به اشک یا ارشک با هدف مقابله با سلوکیان، پارتیان و دیگر اقوام ایرانی را متحد کرد. او با استفاده از اختلافات سلوکیان توانست قسمت هایی از ایران را آزاد کند. مورخان وی را مؤسس سلسله اشکانی می دانند.
- ۱۴- جانشینان اشک چه کردند؟ جانشینان اشک به مبارزه با سلوکیان ادامه دادند و موفق شدند به تدریج سایر مناطق ایران را از زیر سلطه ی سلوکیان نجات دهند. به این ترتیب در زمان فرمانروایی مهرداد دوم، حکومت اشکانی به امپراتوری قدرتمند تبدیل شد.
- ۱۵- یکی از مهم ترین پادشاهان ساسانی که بود؟ اقدام او را بنویسید؟ شاپور اول - در زمان او وسعت قلمرو ایران بسیار زیاد شد و او توانست امپراتور روم (والریانوس) را شکست دهد.

۱۶- سر انجام سلسله ی ساسانی چگونه به پایان رسید ؟ با حمله ی اعراب مسلمان و شکست های متعدد سپاهیان ساسانی ، سرانجام با قتل یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی ، این سلسله در سال (۶۵۱ میلادی) به پایان رسید .

- *- نخستین حکومت ایرانی ..... بودند . (مادها)
- *- در یکی از قبایل ماد ، فردی به نام ..... زندگی می کرد . (دیاکو)
- *- اولین حکومت قدرتمند در ایران به دست ..... پایه گذاری شد . (مادها)
- *- رئیس یکی از قبایل مهم پارس ، فردی به نام ..... بود . (هخامنش)
- *- کوروش از نوادگان ..... بنیان گذار سلسله ..... بود . (هخامنش - هخامنشیان)
- *- کوروش معتقد بود باید با مردم سرزمین هایی که فتح می شدند با ..... و ..... رفتار کرد . (خردمندی - عدالت)
- *- بعد از کوروش معروف ترین پادشاه هخامنشیان ..... بود . (داریوش بزرگ)
- *- داریوش دستور داد نقش برجسته ای به یاد پیروزی های او در جنگ با دشمنان بر روی ..... حجاری کنند . (کوه بیستون)
- *- در نتیجه ی حمله ی ..... بسیاری از شهرهای ایران از جمله ..... به آتش کشیده شد . (اسکندر - تخت جمشید)
- *- پس از مرگ اسکندر ، ایران به دست ..... یکی از سرداران اوفتاد او سلسله ..... را تأسیس کرد . (سلوکوس - سلوکیان)
- *- رئیس یکی از قبایل پارت ملقب به ..... یا ..... بود . (اشک - ارشک)
- *- موسس سلسله ی اشکانی ..... بود . (اشک)
- *- در زمان فرمانروایی ..... حکومت اشکانی به امپراتوری قدرتمند تبدیل شد . (مهرداد دوم)
- *- آخرین حکومت پیش از ورود اسلام به ایران سلسله ی ..... است . (ساسانیان)
- *- موسس سلسله ی ساسانی ..... است که بر علیه ..... قیام کرد . (اردشیر بابکان - اشکانیان)
- *- مبدأ تاریخ ما مسلمانان ..... است . (هجرت پیامبر (ص) از مکه به مدینه)
- *- مبدأ تقویم میلادی ..... است و نشانه اختصاری آن حرف ..... است . (تولد حضرت مسیح (ع) - م)

درس ۲۰ (امپراتوری های قدرتمند چگونه کشور را اداره می کردند ؟)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هفتم - متوسطه اول - تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

- ۱- شیوه ی حکومت در ایران باستان را توضیح دهید ؟ شاهان در ابتدای سلطنت در حضور بزرگان کشور ، تاج گذاری می کردند و در کاخ پر تخت می نشستند . شاه قدرت مطلق داشت و همه باید از او فرمان می بردند . حکومت موروثی بود یعنی از پدر به پسر به ارث می رسید .
- ۲- شاهان ایران باستان خود را چگونه افرادی می دانستند ؟ شاهان ایران باستان خود را پرگزیده ی آسمان و نماینده ی اهورامزدا می دانستند و معتقد بودند که به حکم او فرمان می رانند .
- ۳- چه زمانی و چه کسانی می توانستند شاه را برکنار کنند ؟ اگر شاه از مسیر قانون و عدالت منحرف شود حمایت اهورایی از او گرفته می شود و بزرگان و موبدان می توانستند شاه را عزل یا برکنار کنند .
- ۴- شاهان بر چه اموری نظارت داشتند ؟ (قانون ها به فرمان چه کسانی صادر می شد ؟) شاهان بر امور اداری ، نظامی و مذهبی فرمانروایی مطلق داشتند . آنها برای اداره ی کشور فرمان هایی صادر می کردند . این فرمان ها ، قانون هایی بودند که باید در سراسر کشور اجرا می شدند و هیچ کس نباید از آنها سرپیچی می کرد .
- ۵- چرا در دوره ی اشکانیان ، قدرت و نفوذ پادشاهان مانند سایر شاهان ایران باستان نبود ؟ چون در این دوره ، خاندان های معطی از نفوذ و قدرت زیادی برخوردار بودند و شاهان مجبور بودند در اداره ی کشور با آنها مشورت کنند .
- ۶- مجالس دوره ی اشکانیان را نام ببرید ؟ مجلس شاهی ، مجلس بزرگان و مجلس مهستان

۷- چرا در ایران باستان شغل ها و مقام های مختلفی به وجود آمده بود؟ چون دولت های ایران باستان، قلمرو وسیعی داشتند و بنابراین برای اداره امور کشور، شغل ها و مقام های مختلفی به وجود آمده بود.

۸- زندگی شاهان در ایران باستان چگونه بود؟ زندگی شاهان هزینه ی زیادی داشت. گاهی آنها صدها خدمه را به کار می گرفتند. اینکه در آمدهای کشور چگونه خرج بشود بستگی به نظر شاهان داشت. مخارج سنگین دربار، از گرفتن مالیات از مردم تأمین می شد. اغلب شاهان به ثروت اندوزی می پرداختند و نه تنها به فکر آسایش مردم نبودند بلکه به آنها ظلم می کردند.

۹- در ایران باستان مقام های مهم حکومتی را نام برده و وظایف آنها را بنویسید؟

مقام	وظایف
وزیر بزرگ	مهم ترین مقام بعد از شاه و مسئول کارهای اداری مملکت بود.
رئیس دربار یا تشریفات	مسئول رسیدگی به کارهای کاخ شاهی (مراسم و جشن های مختلف، انبار و ذخیره کردن محصولات غذایی در کاخ، توزیع جیره ی کارکنان، نظارت بر کار هنرمندان، صنعتگران داخل کاخ و ...) بود.
منشیان و دبیران	کارهای اداری و مالی و نوشتن نامه ها بر عهده ی آنها بود و گاه به چند زبان آشنایی داشتند.
مأموران مخفی شاه	اولین بار در زمان داریوش افرادی به عنوان مأمور مخفی انتخاب شدند که به آنها چشم و گوش های شاه می گفتند. مأموران مخفی شاهان از قسمت های مختلف کشور گزارش تهیه می کردند و به شاه می دادند.

۱۰- بعضی از منشیان و دبیران به چند زبان آشنایی داشتند؟ چرا؟ (فعالیت کتاب) زیرا قلمرو ایران وسیع بود و از اقوام و ملل مختلفی تشکیل شده بود، برای نوشتن نامه های شاه از زبان های مختلف استفاده می کردند.

۱۱- حدس بزنید چشم و گوش های شاه چه موضوعاتی را به شاه خبر می دادند؟ (فعالیت کتاب)؟ (وضع سیاسی و مسائل امنیتی، نحوه ی گرفتن مالیات ها و چگونگی ایجاد شورش های محلی).

۱۲- اولین کسانی که سرزمین خود را به بخش های مختلف تقسیم کردند چه کسانی بودند؟ ایرانیان از نخستین کسانی بودند که تقسیم سرزمین به بخش های مختلف را ابداع کردند.

۱۳- داریوش برای اداره بهتر کشور، آن را به چند قسمت تقسیم کرده بود و به هر قسمت چه می گفتند؟ به ۲۳ قسمت تقسیم کرد و به هر قسمت ایالت می گفتند. برای هر ایالت یک شهریان انتخاب می کردند.

۱۴- هر بخش حکومت در ایران باستان از کجا دستور می گرفت و موظف به انجام چه کاری بود؟ هر بخش از مرکز فرماندهی یا پایتخت، دستور می گرفت و موظف بود همه کارها را طبق نظر شاه انجام دهد.

۱۵- پایتخت حکومت ها در ایران باستان چه بود؟

نام حکومت	پایتخت
مادها	همدان (هگمتانه)
هخامنشیان	شوش (پایتخت زمستانی) همدان (پایتخت تابستانی) تخت جمشید بابل
اشکانیان	صد دروازه (دامغان) و تیسفون
ساسانیان	تیسفون

۱۶- به چه دلیل حکومت های ایران باستان سپاه و نیروی نظامی بزرگی به وجود آورده بودند؟ زیرا سرزمین ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی، همواره از شرق و غرب در معرض هجوم دشمنان بود. در غرب دولت های یونان و روم به قلمرو ایران دست اندازی می کردند.

- ۱۷- شاهان از دوره ی نوجوانی چه آموزش هایی می دیدند؟ شاهان از دوره ی نوجوانی، آموزش های نظامی می دیدند و در پیشتر جنگ ها، خودشان فرماندهی جنگ را بر عهده می گرفتند.
- ۱۸- اشکانیان (پارتیان) در تاریخ جهان به چه چیز مشهور بودند و در چه کارهایی مهارت داشتند؟ اشکانیان در تاریخ جهان به جنگاوران مشهور بودند و مهارت زیادی در سوار کاری و تیراندازی داشتند.
- ۱۹- ابتکارات بزرگ ایرانیان باستان در زمینه نظامی چه بود؟ ۱- تشکیل سپاه جاویدان ۲- اختراع ارابه ی داس دار ۳- گردونه ها یا پرچ های بلند و چوبی و چرخدار که در آن کمانداران قرار می گرفتند و از بالای پرچ ها به دشمن تیراندازی می کردند.
- ۲۰- یکی از ابتکارات بزرگ داریوش هخامنشی تشکیل سپاه جاویدان بود آن را توضیح دهید؟ تعداد افراد سپاه جاویدان ده هزار نفر بود که به گروه های ده نفره تقسیم می شد. به این سپاه، جاویدان یا همیشگی می گفتند چون هر گاه یکی از افراد از پین می رفت یک فرد جنگاور دیگر که ذخیره بود جای او را می گرفت و تعداد آنان کاسته نمی شد.
- ۲۱- چرا سپاه جاویدان به این نام معروف شد؟ چون هر گاه یکی از افراد از پین می رفت یک فرد جنگاور دیگر که ذخیره بود جای او را می گرفت و تعداد کم نمی شد.
- ۲۲- یکی از ابتکارت ایرانیان باستان اختراع ارابه داس دار بود آن را توضیح دهید؟ این ارابه در هر سمت خود به شمشیرهای تیز و در مرکز به کارهای داس مانند مجهز بود و هنگام حرکت از دو طرف هر چیزی را بر سر راه (سپه ها) تکه تکه می کرد.
- *- در ایران باستان شیوه ی حکومت ..... بود.
- *- برای اولین بار ..... تقسیم سرزمین به بخش های مختلف را ابداع کردند.
- *- داریوش کشور را برای اداره ی بهتر به ..... قسمت تقسیم کرده بود که به هر کدام یک ..... می گفتند. (۲۳ - پالت)
- *- پادشاهان معمولاً شهری که ..... و ..... بود به عنوان پایتخت انتخاب می کردند. (بزرگ - پرجمعیت)
- *- سپاه اشکانیان از نیروی ..... و ..... تشکیل می شد. (پیاده نظام - سواره نظام)
- *- ایرانیان باستان، ابتکارات زیادی در زمینه ی تشکیل ..... و ..... داشتند. (سپاه - قتون نظامی)
- *- یکی از ابتکارات بزرگ داریوش هخامنشی این بود که علاوه بر سپاه معمولی یک ..... هم تشکیل داده بود. (سپاه جاویدان)
- *- کشتی های نیروی دریایی ایران باستان از خلیج فارس تا ..... در رفت و آمد بودند. (دریای مدیترانه)
- *- تشکیل سپاه جاویدان از ابتکارات ..... بود. (داریوش هخامنشی)

- ۱- ازدواج در نزد ایرانیان باستان چگونه بود؟ ازدواج در نزد ایرانیان یک تکلیف دینی و پیمان مقدس بود. به همین دلیل اگر کسی عمداً از ازدواج سر باز می زد، گناهکار شمرده می شد. همچنین مردان زمانی می توانستند مقام و منصبی بگیرند که همسر داشته باشند.
- ۲- دو مورد از وظایف پدر به عنوان سرپرست خانواده در ایران باستان را بنویسید؟ اجرای مراسم مذهبی و حفظ امنیت خانواده پدر عهده ی او بود.
- ۳- چرا ازدواج در ایران باستان معمولاً خوشاوندی و درون گروهی بود؟ در ایران باستان اغلب سعی می کردند با افرادی از دودمان خود ازدواج کنند زیرا تا با آنها هم خون باشند و خصوصیات آن دودمان را حفظ کنند.
- ۴- در ایران باستان خانواده ها بیشتر مواد مورد نیاز خود را چگونه تأمین می کردند؟ خانواده ها پیشتر مواد مورد نیاز خود چون خوراک و پوشاک و ابزار را خودشان در خانه تولید و نیازهای خود را تأمین می کردند. زنان در کنار مردان به نخ ریزی، پارچه بافی، قالی بافی و مشارکت در کشاورزی می پرداختند.
- ۵- در ایران باستان خانواده ها چگونه مراکزی بودند و چه اصولی را به اعضای خانواده ی خود می آموختند؟ خانواده ها مرکز تربیت و آموزش بودند و اصول و ارزش های اخلاقی چون راستگویی، امانت داری، میهن دوستی و وفای به عهد و پیمان را به اعضای خانواده ی

خود می آموختند. پدران، شغل خود را به پسران یاد می دادند همچنان که مادران به عنوان کدبانوی خانواده، رسوم خانه داری را به دختران آموزش می دادند.

۶- در ایران باستان شهرها بیشتر محل زندگی چه کسانی بود؟ شهرها بیشتر محل زندگی شاهان و مأموران حکومت بود. علاوه بر مأموران حکومتی، صنعتگران، بازرگانان و پیشه وران نیز زندگی می کردند.

۷- در کتاب اوستا مردم به چند دسته تقسیم می شدند؟ نام ببرید؟ مردم به دسته ی پیشوایان دینی، نظامیان، کشاورزان و دامداران تقسیم شده اند.

۸- چگونه در جامعه ی ایران باستان اختلاف طبقاتی به وجود آمد؟ با تشکیل امپراتوری های بزرگ و تمرکز قدرت و ثروت در دست شاهان و شاهزادگان و سایر مقام های حکومتی به تدریج اختلاف طبقاتی در جامعه به وجود آمد.

۹- جامعه ی ساسانی به چند طبقه تقسیم می شد هر یک را بنویسید؟ به دو دسته: بزرگان و اشراف - عامه مردم (شاه و شاهزادگان، روحانیون زرتشتی (موبدان)، فرماندهان نظامی و دبیران) به عنوان اشراف و بزرگان شناخته می شدند. ۲- پیشه وران، بازرگانان و کشاورزان، نیز عامه مردم محسوب می شدند.

۱۰- در جامعه ساسانی طبقه اشراف و بزرگان از چه امتیازاتی برخوردار بودند؟ آنها زمین ها و ثروت های فراوان داشتند اما از پرداختن مالیات سرانه معاف بودند. از حق تحصیل و آموزش برخوردار بودند و مال مردم می دانستند.

۱۱- در دوره ی ساسانی کشاورزان از چه حقوق اجتماعی محروم بودند؟ آنها و فرزندان شان حق تحصیل نداشتند. پار سنگین مالیات بر دوش آنها بود و در جنگ ها، سپاه پیاده نظام را تشکیل می دادند. اگر کسی از جنگ فرار می کرد به شدت مجازات می شد.

۱۲- جامعه طبقاتی در دوره ساسانی چه ویژگی هایی داشت؟ در جامعه طبقاتی، رفتن از طبقه ای به طبقه ی دیگر بسیار سخت و تقریباً ناممکن بود. یعنی فرزند کشاورز می بایستی تا ابد کشاورز بماند. همچنان که اشراف زادگان همیشه در گروه اشراف می ماندند. افراد از طبقه محروم نمی توانستند با بزرگان ازدواج کنند.

۱۳- در دوره ی ایران باستان، شاهان و شاهزادگان چگونه زندگی داشتند؟ مثال بزنید؟ شاهان و شاهزادگان زندگی پر تجملی داشتند و در کاخ ها به خوشگذرانی می پرداختند. برای مثال خسرو پرویز تاجی داشت که مقدار زیادی طلای خالص در آن به کار برده شده بود و مرواریدهای آن به اندازه تخم گنجشک بودند. خسرو پرویز شطرنجی داشت که مهره های آن از یاقوت و زمرد بودند و پر تختی می نشست که از عاج فیل درست شده بود و نرده های آن از طلا و نقره بود.

- *- در ایران باستان ..... هسته ی اولیه جامعه را تشکیل می داد. (خانواده)
- *- در خانواده ی ایران باستان ..... به عنوان سرپرست خانواده نقش مهمی داشت. (پدر)
- *- ازدواج در ایران باستان معمولاً خویشاوندی و ..... بود. (درون گروهی)
- *- ایرانیان باستان برای اولاد ..... ارزش خاصی قائل بودند. (پسر)
- *- در دوره ایران باستان اغلب مردم در ..... زندگی می کردند و ..... بیشترین جمعیت را تشکیل می دادند. (روستاها - کشاورزان)
- *- اختلاف طبقاتی در دوره ی ..... به اوج رسید. (ساسانیان)
- *- جامعه ی طبقاتی در دوره ..... بسیار تبعیض آمیز بود. (ساسانی)
- *- جامعه ی ساسانی به دو طبقه ..... و ..... تقسیم می شد. (بزرگان - عامه مردم)
- *- در دوره ساسانی ..... اکثریت جامعه را تشکیل می دادند و فعالیت های اقتصادی بر دوش آنها بود. (کشاورزان)
- *- در دوره ساسانی ..... از اختلاف طبقاتی حمایت می کردند. (موبدان زرتشتی)

- ۱- فلات ایران چگونه سرزمینی بود؟ فلات ایران از نخستین سرزمین‌هایی بوده که کشاورزی و پرورش دام در آن آغاز شده و حتی دانش و مهارت کشت و زرع از ایران به سرزمین‌های دیگر برده شده است.
- ۲- مهم‌ترین محصول زراعی ایرانیان باستان چه بود؟ و به چه جهت کارگاه‌های پنبه‌ریسی توسعه یافت؟ گندم و جو مهم‌ترین محصول زراعی بود. کشت پنبه در نواحی مستعد رواج داشت و به همین جهت کارگاه‌های پنبه‌ریسی توسعه یافت و پارچه‌های پنبه‌ای یکی از صادرات مهم بعضی از ایالات بود.
- ۳- وضعیت صنعت در ایران باستان چگونه بود؟ در بسیاری از مناطق ایران، صنعت نیز گسترش پیدا کرد. تهیه پارچه‌های لطیف از پنبه، ابریشم و پشم و تهیه شال‌های پشمی و حریر در کارگاه‌های مرو، ری، اهواز و شوش رواج داشت. ایرانیان در پیشه‌های نجاری، آهنگری و شیشه‌گری نیز پیشرفت کرده بود.
- ۴- چند مورد از مشاغل ایران باستان را بنویسید؟ ساختن اسباب و اثاثیه منزل، شمشیر، ابزارهای کشاورزی و ابزارهای جنگی مانند بازو پند و زره و نظایر آنها نیز از مشاغل آن دوره بود.
- ۵- در نتیجه کدام اقدامات، در ایران باستان (داریوش اول) تجارت بیش از پیش رونق گرفت؟ در آن زمان امنیت در راه‌ها برقرار و کاروانسراهایی در فاصله‌های معین بنا گردیدند. در نتیجه این اقدامات تجارت رونق گرفت.
- ۶- جاده‌های ابریشم چه راهی بود؟ جاده ابریشم راهی بود که چین و هند را در شرق، به اروپا در غرب متصل می‌کرد و بخشی از این جاده هم از خاک ایران عبور می‌کرد.
- ۷- ارزشمندترین کالای تجاری دوره ایران باستان چه بود؟ ابریشم بود که از چین به ایران و سرزمین‌های دیگر صادر می‌شد.
- ۸- چرا ساسانیان مانع از ارتباط مستقیم تجاری میان چین و هند با روم (اروپا) می‌شدند و از این کار چه هدفی داشتند؟ سرزمین‌های ایرانی در عهد باستان حلقه‌ای اتصال و ارتباط غرب و به شمار می‌رفت ایرانیان باستان در صدد بودند که از موقعیت سرزمین خود در حوزه اقتصاد و بازرگانی بهره‌برداری کنند.
- اولاً از عبور کالاهایی که از شرق به غرب می‌رفت و بالعکس، عوارض و حق ترانزیت دریافت می‌کردند، ثانیاً آنها ترجیح می‌دادند به جای صادرات مواد اولیه مثل ابریشم خام، کالاهای ساخته شده یا منسوجات ابریشمی و... که سود بیشتری به همراه داشت، صادر کنند.
- ۹- ایران در دوره باستان صادر کننده‌ی چه کالاهایی بود؟ کالاهای گوناگون مانند سنگ‌های قیمتی، پارچه، قالی و محصولات کشاورزی بود.
- ۱۰- ضرب سکه چه تأثیری در تجارت ایران باستان داشت؟ با ضرب سکه تجارت رونق پیدا کرد، به طوری که بازرگانان با داشتن پول می‌توانستند کالاهایی خریداری کنند و آنها را به قیمت بیشتر بفروشند.
- ۱۱- چه کسانی می‌توانستند سکه ضرب کنند؟ سکه‌های زرین فقط به فرمان و به نام پادشاهان ضرب می‌شد. حاکمان ایالت‌ها می‌توانستند با اجازه پادشاه فقط سکه‌های سیمین (نقره‌ای) یا (مس) ضرب کنند.
- ۱۲- در ایران باستان منبع اصلی در آمد حکومت‌ها چه بود؟ مالیات منبع اصلی در آمد حکومت‌ها بود که به صورت نقدی یا چنسی دریافت می‌شد.
- ۱۳- در ایران باستان مالیات توسط چه گروه‌هایی پرداخت می‌شد؟ بیشترین حجم مالیات را کشاورزان پرداخت می‌کردند. دامداران به نسبت تعداد دام‌هایشان و پیشه‌وران و بازرگانان نیز به میزان کالا و خدماتی که عرضه می‌کردند مالیات می‌دادند.
- ۱۴- مالیات سرانه چه نوع مالیاتی بود؟ نوع دیگری از مالیات به نام مالیات سرانه وجود داشت که فقط از عامه‌ی مردم وصول می‌شد و بزرگان و اشراف از پرداخت آن معاف بودند.
- ۱۵- در چه صورت مالیات افزایش و در چه مواقعی بخشیده می‌شد؟ گاهی به دلیل خالی بودن خزانه، میزان مالیات‌ها را افزایش می‌دادند. البته در مواقعی نیز به سبب جلوگیری از شورش مردم و یا بروز خشکسالی، بخشش‌هایی صورت می‌گرفت.

۱۶- در ایران باستان درآمدهای حکومتی صرف چه کارهایی می شد؟ (۱- بخش زیادی صرف جنگ با دشمنان می شد ۲- قسمت دیگری به مصارف شخصی شاه، شاهزادگان، درباریان و ساختن کاخ های مجلل می رسید ۳- پرداخت حقوق به مأموران حکومتی ۴- درآمد خرج احداث، نگه داری و تعمیر آتشکده ها، کاروان سراها، قنات ها، سدها و ..... می شد.

- * مهم ترین پیشه و وسیله ی معیشت در ایران باستان ..... بود . (کشاورزی)
- * در اوستا و کتیبه های آن دوره عبارت هایی در باره اهمیت و ارزش ..... دیده می شود . (کار کشاورزان)
- * فعالیت های ..... از طرف حکومت نیز تشویق می شد . (کشاورزی)
- * مهم ترین محصول زراعی ایرانیان باستان ..... و ..... بود . (گندم و جو)
- * به فرمان داریوش اول هخامنشی جاده ..... ساخته شد . (شاهی)
- * ارزشمند ترین و پرسودترین کالای تجاری در ایران باستان ..... بود . (اپریشم)
- * ایرانیان باستان به سبب تجربه و مهارت دریانوردی به ..... نیز روی آوردند . (تجارت دریایی)
- * در دوران ..... تجارت دریایی رونق گرفت . (ساسانی)
- * در زمان هخامنشیان برای اولین بار به فرمان داریوش کبیر سکه ای زرین به نام ..... ضرب شد . (درپک)
- * در ایران باستان ، منبع اصلی در آمد حکومت ها ..... بود . (مالیات)
- * بیشترین حجم مالیات را ..... پرداخت می کردند . (کشاورزان)
- * مالیات ..... فقط از عامه ی مردم وصول می شد . (سرايه)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هفتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

درس ۲۳ (عقاید و سبک زندگی مردم در ایران باستان)

- ۱- اقوام آریایی کدام عناصر خلقت را مقدس می شمردند؟ اقوام آریایی برخی از عناصر خلقت مانند آب، آتش، خاک و باد را مقدس می شمردند و برای آنها خدایانی قائل بودند.
- ۲- زرتشت که بود و مردم را به چه چیز دعوت می کرد؟ زرتشت پیامبر ایران باستان که قبل از سلسله ی مادها می زیست، در اندیشه ی اصلاح عقاید ایرانیان پر آمد. او مردم را به پرستش اهورامزدا، خدای بزرگ دعوت کرد.
- ۳- در آیین زرتشت به چه چیزی اشاره شده بود؟ در آیین زرتشت اهورامزدا منشأ تمام خیر و خوبی ها بود و همواره با اهریمن که سرچشمه ی شر و پدی ها به شمار می رفت، در حال مبارزه بود.
- ۴- زرتشت به پیروان خود چه سفارش می کرد؟ سفارش می کرد که به منظور یاری اهورامزدا، پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک را سرمشق زندگی خود قرار دهند.
- ۵- در دوره ی ساسانیان چه دین هایی رواج داشت؟ زرتشتی، مسیحی، یهودی، بودایی و مانوی.
- ۶- در دوره ساسانی دیدگاه موبدان زرتشتی نسبت به دیگر ادیان چه بود؟ موبدان زرتشتی با رواج و گسترش دین های دیگر در ایران مخالف بودند و نسبت به پیروان سایر ادیان سخت گیری می کردند.
- ۷- در دوره ی ایران باستان غذای اصلی مردم چه بود؟ در آن دوره غذای اصلی مردم، غلات مخصوصاً گندم و جو بود که آنها را آرد می کردند و با آن نان و انواع شیرینی ها را می پختند. علاوه بر نان از انواع گوشت حیوانات اهلی، گوشت پرندگان شکاری، تخم پرندگان، شیر پُر و میوه ها و سبزیجات و شربت ها برای تغذیه استفاده می شد.
- ۸- مورخان معتقدند کدام مواد غذایی به ایران وارد می شده است؟ بعضی مواد غذایی مانند روغن زیتون از یونان و ادویه از هندوستان به ایران وارد می شده است.
- ۹- برخی از آداب غذا خوردن مردم ایران باستان را بنویسید؟ با آداب خاصی سر سفره می نشستند. آنها سخن گفتن هنگام غذا خوردن را گناه می دانستند. شستن دست ها قبل و بعد از غذا خوردن و خواندن دعای نان در ابتدا و پایان غذا از نکاتی بود که آنها بر سر سفره رعایت می کردند.

۱۰- اطلاعات مربوط به پوشاک ایران باستان چگونه است؟ بیشتر آنچه که ما از پوشاک مردم آن دوره می‌دانیم مربوط به مجسمه‌ها و نقاشی‌ها یا تصویری به جا مانده از آن دوره است که بر روی سنگ‌ها، ظروف یا سکه‌ها نقش بسته‌اند.

۱۱- با توجه به شواهد و مدارک به جا مانده، ایرانیان باستان نسبت به پوشش بدن چه اعتقادی داشتند؟ مردان و زنان ایران باستان در مقایسه با مردم سایر تمدن‌های هم‌عصر خود، اعتقاد به پوشش کامل بدن داشتند و پرهنگی و پی‌پند و باری را نشانه اهریمن می‌دانستند.

۱۲- در دوره‌ی ایران باستان پوشاک ایرانیان شامل چه چیزهایی بود؟ شلوار و بلا پوشش‌های آستین دار و کلاه نمدی پوشاک اصلی مردان بود. زنان نیز از شلوار، پیراهن‌های بلند و روسری استفاده می‌کردند. لباس‌های ایرانی مورد توجه بزرگان و درباریان روم و یونان بود و اغلب سعی می‌کردند از طرح لباس‌های ایرانی تقلید کنند.

۱۳- فردوسی در کتاب شاهنامه از کدام پهلوانان ایران باستان سخن گفته است؟ (از دلوری اسطوره‌هایی چون رستم، سهراب، سیاوش، گرد آفرید و ..... سخن گفته است).

۱۴- هردوت در نوشته‌های خود گفته است ایرانیان به فرزندان خود سه چیز را می‌آموختند، آنها را بنویسید؟ (۱- سوارکاری ۲- تیراندازی ۳- راستگویی)

۱۵- از ورزش‌های مورد علاقه مردم ایران باستان چند مورد نام ببرید؟ سوارکاری و تیراندازی و شکار از ورزش‌های مورد علاقه مردم آن دوره بوده و پرتاب سنگ یا فلاخن و نیزه و زوبین نیز رواج داشته است.

۱۶- در باره‌ی ورزش چوگان در ایران باستان چه می‌دانید؟ چوگان بازی ورزشی است که ایرانیان باستان آن را ابداع کرده‌اند. در شاهنامه فردوسی به چوگان بازی اشاره شده است. در زمان هخامنشیان و ساسانیان این ورزش انجام می‌شده است. امروزه چوگان بازی یکی از ورزش‌های جهانی محسوب می‌شود.

۱۷- واژه‌ی جشن به چه معناست؟ واژه‌ی جشن از یشت و یسنه (وستایی گرفته شده که به معنای پرستیدن و نیایش است).

۱۸- مهم‌ترین جشن‌های دوره ایران باستان را نام ببرید؟ جشن نوروز، جشن سده و جشن مهرگان از مهم‌ترین جشن‌ها بود.

۱۹- نوروز در نزد مردم ایران باستان پیام آور چه بود؟ نوروز در نزد مردم آن زمان پیام آور نو شدن سال و رویش طبیعت و شروع فعالیت‌های کشاورزی بود.

۲۰- زمان پیدایش نوروز را توضیح دهید؟ زمان پیدایش نوروز به درستی معلوم نیست اما در برخی از کتاب‌های کهن مانند شاهنامه فردوسی، این جشن را به زمان تاج گذاری جمشید پادشاه اسطوره‌ای ایران نسبت می‌دهند.

۲۱- امروزه برخی از آیین‌های زیبای نوروز را نام ببرید؟ امروزه نیز مردم کشور ما نوروز را جشن می‌گیرند، کتاب قرآن را بر سر سفره هفت سین می‌گذارند و در هنگام تحویل سال دعا می‌خوانند. خانه‌تکانی، پختن سمنو، چیدن سفره‌ی هفت سین، به دیدار بزرگ‌ترهای فامیل رفتن و عیدی دادن از آیین‌های زیبای نوروز است.

*- در ایران باستان ..... نقش و تأثیر زیادی در زندگی فردی و اجتماعی داشت. (تعلیمات مذهبی)

*- پس از مرگ زرتشت پیروانش تعالیم او را در کتابی به نام ..... گردآوری کردند. (وستا)

*- در دوره‌ی ساسانیان دین ..... ، دین رسمی کشور اعلام شد. (زرتشتی)

*- نخستین کسانی که شلوار را طراحی کردند و پوشیدند ..... بودند. (ایرانیان)

*- یکی از بزرگ‌ترین و باشکوه‌ترین جشن‌های ایران باستان جشن ..... بود که در فصل ..... برگزار می‌شد. (نوروز - بهار)

*- جشن نوروز در زمان هخامنشیان در ..... برگزار می‌شده است. (تخت جمشید)

- ۱- جلوه هایی از شکوه و عظمت تمدن کهن ایران چیست؟ پیشرفت های ایرانیان در دانش، هنر و معماری.
- ۲- چه عاملی اساس گسترش ایرانیان در دانش، هنر و معماری محسوب می شد؟ زبان و خط.
- ۳- زبان ایرانیان در دوره های مختلف چه بوده است؟
  - ۱- در دوره ی هخامنشیان: پارسی باستان
  - ۲- در دوره اشکانیان و ساسانیان: پارسی میانه یا پهلوی
  - ۳- دوره اسلامی: فارسی دری
- ۴- اصل ۱۵ قانون اساسی در مورد زبان و خط مشترک مردم ایران چه می گوید؟ زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است. اسناد و مکاتبات و متون رسمی و کتب درسی باید با این زبان و خط باشد ولی استفاده از زبان های محلی و قومی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی آزاد است.
- ۵- در تمدن های باستانی ایران، خط ایرانیان چه بوده است؟ در زمان هخامنشیان، ایرانیان خط میخی را از اقوام بین النهرین اقتباس کردند و تغییرات زیادی در آن به وجود آوردند. در دوره های اشکانیان و ساسانیان خط پهلوی رایج بود.
- ۶- کتیبه های به جا مانده از دوره ی هخامنشیان به چه زبان و خطی بوده است؟ کتیبه های به جا مانده از دوره هخامنشیان در پیستون و تخت جمشید به زبان پارسی باستان و با خط میخی نوشته شده است.
- ۷- چه نیازهایی باعث اختراع خط شد؟ اگر خط نبود چه کمبودهایی در جوامع پدید می آمد؟ نیاز به شمارش و محاسبه کردن، نخستین محرک بشر برای ابداع و اختراع خط بوده است پس از این که انسان ها شروع به دامپروری و کشاورزی کردند و یک چانشین شدند، روابط و نوع همکاری آنان با یکدیگر گسترده تر شد. از این رو، ناگزیر شدند مقرراتی وضع کنند تا براساس آن با یکدیگر همکاری کنند، بنابراین ضرورت داشت مقررات مذکور در چایی ثبت و ضبط (نگارش) شود تا از خاطر نرود و افراد همگی ملزم و متعهد به انجام آنها باشند علاوه بر نیازهای مذکور، تمایل به حفظ خاطره و میل به ماندگاری نام و نشان، یکی دیگر از انگیزه های بشر برای ابداع خط بوده است
- ۸- چگونه درمی یابیم که ایرانیان در گذشته های دور با علوم مختلف آشنا بوده اند؟ ساختن بناهای عظیم و محکم، سدها، پل ها، ابزارها و وسایل مختلف زندگی که به دست ایرانیان ابداع شده، نشان می دهد آنها با علوم گوناگونی چون ریاضی، هندسه، زمین شناسی و ... آشنا بوده اند.
- ۹- چرا ایرانیان باستان تقویم خورشیدی را به وجود آوردند؟ چون برای فعالیت های کشاورزی که در فصول خاصی از سال انجام می گرفت به تقویم نیاز داشتند، تقویم خورشیدی (شمسی) را به وجود آوردند و سال را به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم کردند و پنج روز پیاپی سال را جداگانه به حساب آوردند. این تقویم از کم نظیر ترین تقویم های دنیا است.
- ۱۰- از نظر پزشکی وضعیت ایرانیان باستان چگونه بود؟ ایرانیان در پزشکی نیز پیشرفت کرده بودند و خواص درمانی گیاهان را می شناختند.
- ۱۱- در کتاب اوستا از سه نوع پزشک نام برده شده است، نام آنها را بنویسید؟ پزشک جراح، پزشک معمولی، پزشک دعا.
- ۱۲- قدیمی ترین مدرسه ی پزشکی جهان چه نام داشت؟ در دوره ی ساسانیان، شاپور ساسانی در شهر جندی شاپور (خوزستان کنونی) مدرسه و بیمارستانی تأسیس نمود که قدیمی ترین مدرسه ی پزشکی جهان به شمار می رود.
- ۱۳- در مدرسه جندی شاپور علاوه بر پزشکی چه رشته های دیگری تدریس می شد؟ نجوم، ریاضیات، موسیقی، شیمی (کیمیاگری) و ...
- ۱۴- صنعتگران و هنرمندان ایران باستان در چه رشته هایی مهارت داشتند؟ آنها در رشته های گوناگون چون سفالگری، پارچه بافی، قالی بافی، فلزکاری، چرم سازی، زرگری، کاشی کاری، سنگبری، حجاری، قلم زنی، منبت کاری، موسیقی، نقاشی و ... مهارت داشتند.
- ۱۵- ایرانیان باستان با توجه به شرایطی خانه های خود را می ساختند؟ ایرانیان با توجه به شرایط آب و هوایی و مصالحی که در منطقه ی آنها بود خانه های خود را از سنگ، چوب و خشت می ساختند.

۱۶- کدام بناهای باستانی پیشرفت ایرانیان را در معماری نشان می دهد؟ علاوه بر تخت جمشید، هگمتانه، پاسارگاد، تخت سلیمان، طاق بستان و طاق کسری .

- *- اساس گسترش دانش هنر و معماری ..... و ..... بوده است . (زبان - خط)
- *- از هنگام استقرار اقوام ..... در سرزمین ایران ، زبان فارسی ، زبان گفتاری و نوشتاری مردم بوده است . (آریایی)
- *- زبان رسمی امروز ما نیز ..... است . (فارسی دری)
- *- در زمان هخامنشیان ، ایرانیان خط ..... را از اقوام بین النهری اقتباس کردند . (میخی)
- *- در دوره های اشکانیان و ساسانیان، خط ..... رایج بود . این خط از خط ..... اقتباس شده بود . (پهلوی - آرامی)
- *- پیشرفت در علم ..... باعث به وجود آمدن تقویم خورشیدی شد . (نجوم)

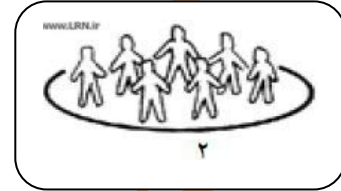
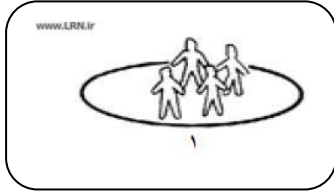
علیرضا اسماعیلی

به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقیست

سال تحصیلی ۹۵-۹۴

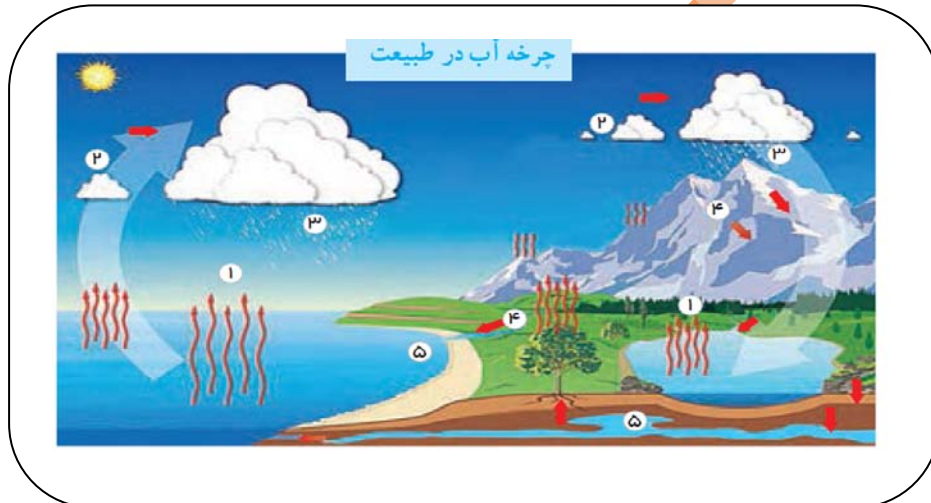
سوالات مربوط به تصاویر درس ۱۳ تا ۲۴

با توجه به تصاویر زیر مساحت هر دو مکان یکسان است. تراکم جمعیت در کدام مکان بیشتر است؟ چرا؟

پاسخ: مکان شماره ۲ زیرا نسبت افرادی که در این مکان زندگی می کنند بیشتر است.

به شکل گردش آب توجه کنید و با توجه به اعداد ۱ تا ۵ هر مرحله را توضیح دهید.

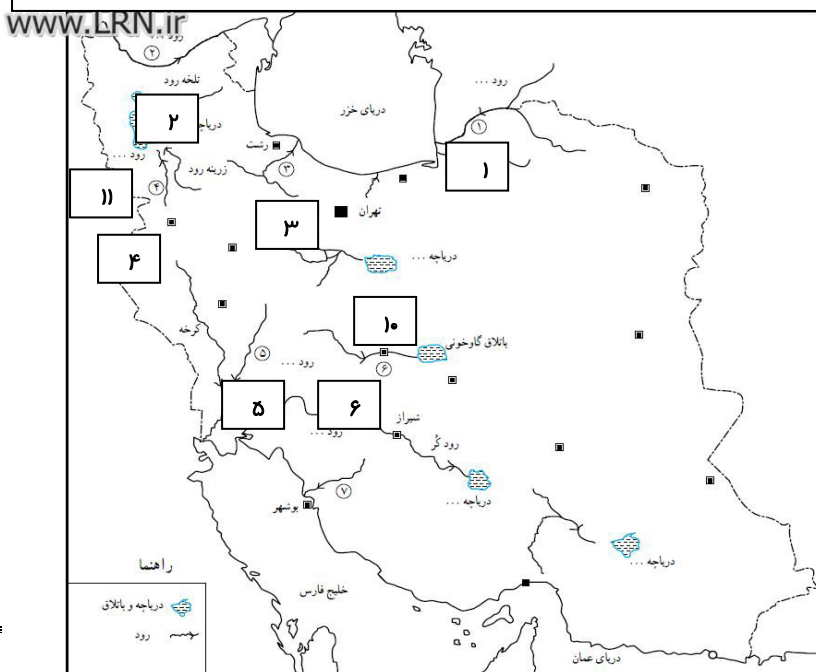

۱- تبخیر آب دریاها و اقیانوس ها ۲- تشکیل ابرها ۳- ریزش برف و باران ۴- تشکیل آب های سطحی یا آب های زیر زمینی

۵- آب های جاری وارد دریاها می شود

با توجه به نقشه ی زیر نام رودها و دریاچه ها که با شماره مشخص شده است را بنویسید.

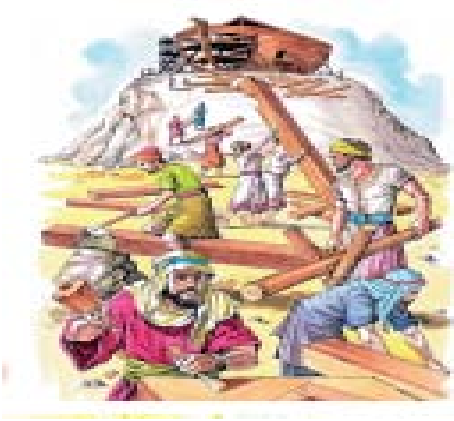
- ۱- نام رود (اترک)
- ۲- نام رود (ارس)
- ۳- نام رود (سفیدرود)
- ۴- نام رود (سیمینه رود)
- ۵- نام رود (دز)
- ۶- نام رود (زاینده رود)

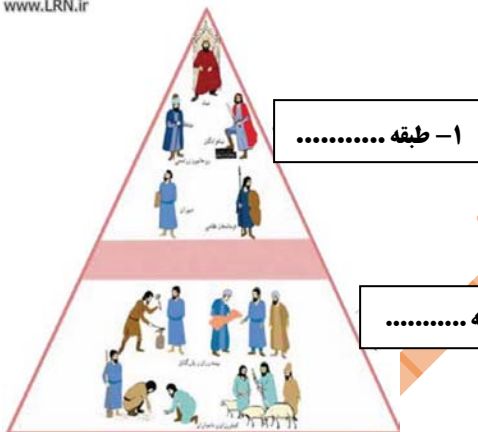
- ۷- نام رود (دالکی)
- ۸- نام دریاچه (چارموریان)
- ۹- نام دریاچه (پختگان)
- ۱۰- نام دریاچه (نمک-قم)

تصویر روبرو سرگذشت کدام پیامبر الهی را نشان می دهد؟ این پیامبر در کجا می زیست؟

پاسخ : حضرت نوح(ع) - در بین النهرین

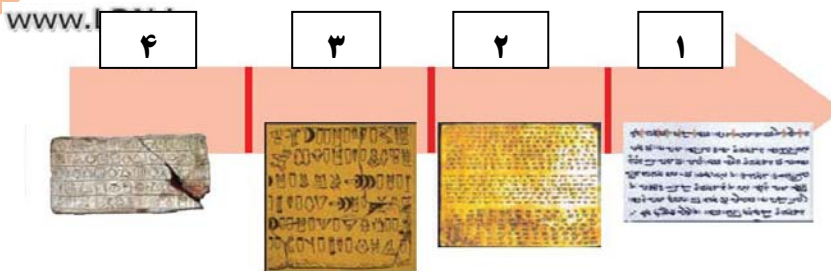

این تصاویر بیانگر کدام طبقه از طبقات ساسانیان است؟

۱- طبقه بزرگان ۲- طبقه عامه مردم

*- هریک از خط های زیر مربوط به کدام دولت و تمدن می باشد؟

اسلام عریبی